

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი
დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ეროვნული ცენტრი

დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა

წელიწადი

2021

სპეციალური გამოცემა

უნივერსიტეტის
გამომცემლობა

გურამ ბარნაბიშვილი*

სამედიაციო მორიგების აღსრულებადობისა და მედიატორთა სერტიფიცირების მინიმალური სტანდარტების ურთიერთკავშირი

სტაგიაში განხილულია ევროკავშირისა და მის ზოგიერთ წევრ სახელმწიფოში სამედიაციო მოხიგების აღსრულებასთან დაკავშირებული ნორმატიული ხეგუდაციები და მათი მნიშვნელობა მედიატორთა სერტიფიცირების მინიმალური სტანდარტების განსაზღვრისას სახელმწიფოს შემდეგი ვადებულების ქილში: უზუნველყოს ეფექტური, მიუკეხდომებელი და კომპეტენტური მედიაციის პოცესი. ამასთანავე, შესწავლილია საქართველოში ახლებური ხეგუდაციები სამედიაციო მოხიგების აღსრულებასთან დაკავშირებით, წახმოენილია საქართველოს სამოქალაქო საპოცესო კოდექსის ცვლილებებისა და „მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მილების შედეგად სასამაართლო და კეხდო მედიაციასთან დაკავშირებული სიახლებები. მათ შოხის „მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონით დადგენილი მედიატორის პოცესის დაულებების წინაპირობები. გამოკვეთილია საქართველოს მედიატორთა ასოციაციაში გასაწევიანებლად ასოციაციის მიეხვე დადგენილი მედიატორთა სერტიფიცირების მინიმალური სტანდარტები და მათი მნიშვნელობა.

საკვანძო სიგყვები: მედიაცია, სამედიაციო მოხიგება, მედიატორი, მედიატორთა სერტიფიცირების მინიმალური სტანდარტები, საქართველოს მედიატორთა ასოციაცია, მედიატორთა ეხთიანი ხეესტეი, სამედიაციო მოხიგების აღსრულება.

1. შესავალი

მედიაცია, დავის გადაწყვეტის ერთ-ერთი ალტერნატიული გზა,¹ ბოლო წლების განმავლობაში მსოფლიო მასშტაბით

---

* ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის იურიდიული ფაკულტეტის სამართლის მაგისტრი, თსუ-ს ეკონომიკისა და ბიზნესის ფაკულტეტის სამაგისტრო განმანათლებლო პროგრამის სტუდენტი.

უფრო და უფრო პოპულარული ხდება.² განვითარებულ ქვეყნებში ბოლო ათწლეულების განმავლობაში, შეიძლება ითქვას, მყარად მოიკიდა ფეხი და მოდავე მხარეთათვის შეთანხმების მიღწევის ერთ-ერთ მისაღებ და გონივრულ შესაძლებლობად იქცა.³ მედიაციის არაერთი სახე არსებობს, რომელთაც ერთმანეთისგან, როგორც წესი, პროცედურული თავისებურებები გამოარჩევს, თუმცა მისი ძირითადი არსი შემდეგში მდგომარეობს: ეს არის პროცესი, რომელშიც მოდავე მხარეები ნეიტრალური, დამოუკიდებელი პირის - მედიატორის დახმარებით ცდილობენ შეთანხმების მიღწევას.⁴

2019 წლის 18 სექტემბერი ქართული მედიაციისთვის უმნიშვნელოვანეს თარიღად იქცა. სწორედ ამ დღეს შეასრულა საქართველოს პარლამენტმა საქართველოსა და ევროკავშირის შორის ასოცირების შესახებ შეთანხმებით⁵ ნაკისრი ერთ-ერთი ვალდებულება და მიიღო საქართველოს კანონი „მედიაციის შესახებ“.⁶ ზემოაღნიშნული საერთაშორისო შე-

---

¹ *Barrett J. T.*, A History of Alternative Dispute Resolution: the Story of a Political Cultural and Social Movement, John Wiley & Sons, Inc., San Francisco, 2004, 1.

² *Alexander N. M.*, Global Trends in Mediation, Kluwer Law International, Netherlands, 2006, 152.

³ *William E., O'Brian Jr.*, Lessons for the European Union from Mediation in the United States, The New EU Directive on Mediation First Insights, Maklu & Association for International Arbitration, Antwerpen-Apeldoorn, 2008, 55-56.

⁴ *Walsh D.*, Independent Commissions and Contentious Issues in Post-Good Friday Agreement Northern Ireland, Springer International Publishing AG, Switzerland, 2017, 4-5.

⁵ ასოცირების შესახებ შეთანხმება, ერთი მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებსა და, მეორე მხრივ, საქართველოს შორის, 27/06/2014, გამოქვეყნების თარიღი: 11/09/14, დროებითი გამოყენების რეჟიმი: 01/09/2014, სრულად ძალაში შესვლის თარიღი: 01/07/2016.

⁶ ავტორის შენიშვნა: სტატია შეისწავლის მედიაციას „მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მოქმედების სფეროს გავრცელების მიზნიდან გამომდინარე, რომლის მოქმედება არ ვრცელდება „ნოტარიატის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ სანოტარო მედიაციაზე, „მინის ნაკვეთებზე უფლებათა

თანხმების თანახმად საქართველოს ერთ-ერთ ვალდებულებას მისი კანონმდებლობის ევროკავშირის კანონმდებლობასთან დაახლოება წარმოადგენს. შესაბამისად, კვლევის საგანს, უპირველეს ყოვლისა, სწორედ ევროკავშირისა და მის წევრ სახელმწიფოებში არსებული მედიაციასთან დაკავშირებული ნორმები წარმოადგენს.

მედიაციის თანამედროვე გაგება საქართველოსთვის სიახლეა.⁷ სამოქალაქო საზოგადოებაში მისი ცნობადობა არცთუ მაღალია და განსაკუთრებული პოპულარობითაც ვერ დაიკვებნის. თუმცა, მედიაციის განვითარების მხარდამჭერი არაერთი დონორი საერთაშორისო ორგანიზაციის წყალობით, შეინიშნება სხვადასხვა პროფესიულ წრეებში მედიაციით დაინტერესების მზარდი ტენდენცია.⁸ გაზვიადებული არ იქნება თუ ვიტყვით, რომ სწორედ დღეს, ჩვენს თვალწინ ეყრება ამ ინსტიტუტს საფუძველი. ასეთ გადამწყვეტ მომენტში კი მნიშვნელოვანია ფრთხილი, მაგრამ ეფექტური ნაბიჯების გადადგმა. ამ ყველაფერზე პასუხისმგებლობა „მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონმა დააკისრა წევრობაზე დაფუძნებულ საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს - საქართველოს მედიატორთა ასოციაციას, რომლის წევრები არიან მედიატორთა ერთიან რეესტრში რეგისტრირებული მედიატორები.

აღსანიშნავია, რომ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის ერთიან რეესტრში პირველადი რეგისტრაცია განახორ-

---

სისტემური და სპორადული რეგისტრაციის წესისა და საკადასტრო მონაცემების სრულყოფის შესახებ“ საქართველოს კანონით გათვალისწინებულ სანოტარო მედიაციაზე, არასრულწლოვანთა მართლმსაჯულების კოდექსით გათვალისწინებულ მედიაციასა და კოლექტიური დავის განხილვისა და გადაწყვეტის მიზნით საქართველოს ორგანული კანონით „საქართველოს შრომის კოდექსი“ გათვალისწინებულ მედიაციაზე.

⁷ *ცეხცვაძე გ.*, მედიაცია - დავის გადაწყვეტის ალტერნატიული ფორმა (ზოგადი მიმოხილვა), თბ., 2010, 21.

⁸ *მაჩვედაშვიდი თ.*, მედიაცია, როგორც პროფესია: ეთიკის მოდელები, პრინციპები და გამოწვევები, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა - წელიწადეული 2017“, სპეციალური გამოცემა, თსუ-ის გამომცემლობა, 2018, 159-160.

ციელა საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ, რომლის შესაბამისი ბრძანების თანახმად მედიატორად 55 კანდიდატი დარეგისტრირდა.⁹ თუმცა, აღნიშნულის შემდგომ ასოციაცია თავად ახორციელებს თვითრეგულირებას. 2021 წლის 24 აპრილს საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის საერთო კრების მიერ დამტკიცდა ასოციაციის წესდება,¹⁰ მედიატორთა პროფესიული ეთიკის კოდექსი,¹¹ მედიატორთა დისციპლინური საქმისწარმოების დებულება¹² და მედიატორთა სერტიფიცირების პროგრამის დებულება.¹³

ყოველივე ზემოაღნიშნულის გათვალისწინებით, წინამდებარე ნაშრომის მიზანს წარმოადგენს ევროკავშირის ქვეყნების მაგალითზე მედიატორთა სერტიფიცირების განსხვავებული მინიმალური სტანდარტების მოძიება, საქართველოში არსებული სტანდარტების პარალელურად შესწავლა და შედარებითი ანალიზი.

აღსანიშნავია, რომ ევროკავშირის წევრ სახელმწიფოებში სამედიაციო მორიგების იძულებით აღსრულების შესაძლებლობა მჭიდრო კავშირშია მედიაციის ზოგად ნორმებთან და ერთ-ერთი უმნიშვნელოვანესი წინაპირობაა მედიატორთა სერტიფიცირების მინიმალური სტანდარტების განსაზღვრისას. შესაბამისად, მიზანშეწონილია, შედარებითი კვლევა და იმ რეგულაციების განხილვა, რომელიც წევრი სახელმწიფოების მსგავსად საქართველოში მოქმედებს.

---

⁹ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ოფიციალური ვებ-გვერდი, მედიატორთა ერთიან რეესტრში კანდიდატთა რეგისტრაცია, <<http://hcoj.gov.ge/ge/mediatorta-ertian-reestrshi-kandidatta-registratsia/3558>> [28.01.2021].

¹⁰ სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის წესდება, 24/05/2021.

¹¹ სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის ეთიკის კოდექსი, 24/05/2021.

¹² სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის მედიატორთა დისციპლინური საქმისწარმოების დებულება, 24/05/2021.

¹³ სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის სერტიფიცირების პროგრამის დებულება, 24/05/2021.

2. სამედიაციო მორიგების აღსრულებადობის საკითხი და მედიატორის სერტიფიცირების სტანდარტები ევროკავშირში

2008 წლის 21 მაისს ევროპარლამენტმა მიიღო დირექტივა - სამოქალაქო და კომერციული დავების მოსაგვარებლად გამოსაყენებელი მედიაციის ზოგიერთი ასპექტის მოსაწესრიგებლად. აღნიშნული დირექტივის თანახმად, მედიატორი არის ნებისმიერი მესამე პირი, რომელსაც თხოვეს გაუძღვეს მედიაციას ეფექტურად, მიუკერძოებლად და კომპეტენტურად მიუხედავად მისი პროფესიისა და მისი დანიშვნისა თუ არჩევის წესისა.¹⁴

დირექტივის შესაბამისად წევრმა სახელმწიფოებმა ხელი უნდა შეუწყონ მედიატორთა თავდაპირველ და კვალიფიკაციის ასამაღლებელ ტრენინგებს, რათა უზრუნველყონ მედიაციის ეფექტურად, მიუკერძოებლად და კომპეტენტურად ჩატარება.

მედიაციასთან დაკავშირებული სამართლებრივი ნორმებისა და დოქტრინალური განმარტებების შესწავლისას გამოიკვეთა, რომ, როგორც წესი, მედიატორთა სერტიფიცირების მინიმალური სტანდარტების მოთხოვნათა განსაზღვრისას ევროკავშირის წევრი სახელმწიფოები უპირატესად ითვალისწინებენ იმ გარემოებას, თუ როგორი იურიდიული ძალა აქვს მედიაციის შედეგად მიღწეულ შეთანხმებას - სამედიაციო მორიგებას. მაშასადამე, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ დასავლეთ ევროპის სახელმწიფოთა უმეტესობისთვის სამედიაციო მორიგების აღსრულებადობის ხარისხი ერთგვარი განმსაზღვრელია მედიატორთა მიმართ მინიმალური მოთხოვნების დაწესებისას, რაც გამართლებული და ლოგიკურია.

სახელმწიფო, როდესაც აწესებს სამედიაციო მორიგების გამარტივებული აღსრულებადობის შესაძლებლობას, საკმა-

---

¹⁴ Directive 2008/52/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on Certain Aspects of Mediation in Civil and Commercial Matters, Article 3.

ოდ დიდ პასუხისმგებლობას და უფლებამოსილებას ანიჭებს მედიატორს. ამიტომ მნიშვნელოვანია, სამართლებრივი რეგულაციების შემოღების გზით კანონმდებელმა უზრუნველყოს სამოქალაქო დავის მხარეთათვის კვალიფიციური, მიუკერძოებელი მედიაციის პროცესი, რაც, პირველ რიგში, სწორედ მედიატორთა სერტიფიცირების მაღალი მინიმალური სტანდარტების დანესებაში შეიძლება გამოიხატებოდეს.¹⁵

სამედიაციო მორიგება აღსრულებადობის მიხედვით შეიძლება პირობითად შემდეგ კატეგორიებად დავყოთ:

1. სამედიაციო მორიგებას მხარეთათვის აქვს სამოქალაქოსამართლებრივი ხელშეკრულებისთვის დამახასიათებელი მბოჭავი ძალა და აღსრულებადი შესაძლოა გახდეს მედიაციის დასრულებისას ორივე მხარის ერთობლივი მიმართვის საფუძველზე შიდასახელმწიფოებრივი კანონმდებლობით გათვალისწინებული კომპეტენტური საჯარო ორგანოს მიერ (როგორც შესაძლოა იყოს სასამართლო, ნოტარიუსთა პალატა);

2. სამედიაციო მორიგება აღსრულებადია სამედიაციო მორიგების მიღწევისთანავე, კერძოდ მას შემდეგ, რაც მიღწეულია წერილობითი შეთანხმება მათ შორის აღსრულების საკითხთან დაკავშირებით. აღნიშნული, როგორც წესი, ხორციელდება სერტიფიცირებული მედიატორის შუამავლობით და ექვემდებარება მისი შეუსრულებლობის შემთხვევაში მხოლოდ ერთი მხარის მოთხოვნის შემთხვევაშიც სასამართლოს მიერ კანონიერებისა და შესრულების შესაძლებლობის გადა-mონშების შემდგომ იძულებით აღსრულებას.

ევროკავშირის ქვეყნები მედიატორთა მიმართ გარკვეული მოთხოვნების განსაზღვრისას, როგორც ზემოთ ითქვა, ითვალისწინებენ სამედიაციო მორიგებისთვის სახელმწიფო კანონმდებლობით მინიჭებულ იურიდიულ ძალას, რის საილუსტრაციოდაც მიზანშეწონილია განვიხილოთ ზოგიერთი წევრ-

---

¹⁵ Alexander N. M., *Harmonisation and Diversity in the Private International Law of Mediation: The Rhythms of Regulatory Reform*, წიგნში: *Hopt K. J., Steffek F., Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford University Press, United Kingdom, 2013, 177.

სახელმწიფოს მიერ აღნიშნულ საკითხთა ნორმატიული მოწესრიგების ფარგლები.

2.1. სლოვენია

სლოვენიაში სამედიაციო მორიგება არაა აღსრულებადი.¹⁶ მას აქვს სამოქალაქოსამართლებრივი ხელშეკრულების მსგავსი იურიდიული ძალა. თუმცა მხარეებს შესაძლებლობა აქვთ სამედიაციო მორიგება გახადონ აღსრულებადი სანოტარო წესით.¹⁷ საყურადღებოა, რომ, თუ მათ მიაღწიეს შეთანხმებას საარბიტრაჟო პროცესის ფარგლებში, მიღწეული შეთანხმება ექვემდებარება აღსრულებას საარბიტრაჟო გადაწყვეტილების აღსასრულებლად არსებული ნორმატიული მოწესრიგების შესაბამისად.¹⁸ თუმცა, ეს უკანასკნელი სამედიაციო მორიგებად არ უნდა მივიჩნიოთ.

შესაბამისად, სლოვენიაში არც კი არსებობს მედიატორთა ერთიანი რეესტრი. სასამართლოს გარეშე, ანუ კერძო მედიაცია კი „თავისუფალი ბაზრის“ მიერ რეგულირდება. განსხვავებული მიდგომებია სასამართლო მედიაციაში, სადაც შეზღუდულია მედიატორთა რაოდენობა და მედიატორად რეგისტრაციისთვის აუცილებელია იუსტიციის მინისტრის მიერ განსაზღვრული პროგრამის შესაბამისი სასწავლო კურსის გავლა.¹⁹

2.2. ინგლისი და უელსი

ინგლისსა და უელსში სამედიაციო მორიგება მხარეთათვის აპრიორი მბოჭავია, როგორც ჩვეულებრივი სამოქალაქო-

---

¹⁶ Mediation in Member States, an Official European Union Website, <https://e-justice.europa.eu/content_mediation_in_member_states-64-si-en.do?member=1> [01.02.2021].

¹⁷ *De Palo G., Trevor M.T.*, EU Mediation Law and Practice, Oxford University Press, 2012, 320.

¹⁸ იქვე, 321.

¹⁹ იქვე, 322.

სამართლებრივი ხელშეკრულება.²⁰ სამედიაციო მორიგებისათვის აღსრულების ძალის მისანიჭებლად მხარეებმა სასამართლოს მეშვეობით უნდა მიიღონ სამედიაციო მორიგების აღსრულების ორდერი (*Mediation Settlement Enforcement Order – MSEO*).²¹ ორდერის არსებობის შემთხვევაში სამედიაციო მორიგება იძენს სასამართლო ორდერის მსგავს იურიდიულ ძალას და შესაბამისად ექვემდებარება იძულებით აღსრულებას.²² ამ ორდერის ასაღებად აუცილებელ წინაპირობას წარმოადგენს მხარეთა მკაფიო თანხმობა სამედიაციო მორიგების აღსრულებადობის შესახებ, რასთან დაკავშირებულ შუამდგომლობასაც სასამართლო ასევე უნდა დაეთანხმოს. სასამართლო დადებით გადაწყვეტილებას გამოიტანს მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუ დადასტურდება, რომ მედიაციის მონაწილე ორივე მხარემ განაცხადა თანხმობა სამედიაციო მორიგების აღსრულებადობაზე. აღნიშნულ საკითხს სასამართლო განიხილავს, როგორც წესი, ზეპირი მოსმენის გარეშე, თუმცა შესაძლებელია ზეპირი მოსმენის გამართვაც.²³

აღნიშნულ ქვეყნებში მედიატორის ცნება საკანონმდებლო დონეზე არაა რეგულირებული. შესაბამისად, არ არსებობს აუცილებელი მოთხოვნები და წინაპირობები სამედიაციო მომსახურების განსახორციელებლად. ნებისმიერ პირს აქვს შესაძლებლობა წარმართოს მედიაციის პროცესი,²⁴ თუმცა ამ ქვეყნებისთვის დამახასიათებელია კერძო სექტორის მიერ

---

²⁰ *Lambert D., Finlayson N.*, Mediation in United Kingdom, Penningtons Manches Cooper LLP, <<https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=02ee5416-79ba-484b-bd62-eb26318d330b>> [01.02.2021].

²¹ იქვე.

²² *Fotiadis L.*, Enforceability of mediation agreements in European Union, LLM in Transnational and European Commercial Law And Alternative Dispute Resolution, Thesalloniki, 2013, 26-27.

²³ Official Webpage of The Ministry of Justice of United Kingdom, European Procedures Part 78.24, <<https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part78#IDAVK1HC>> [01.02.2021].

²⁴ *De Palo G., Trevor M. T.*, EU Mediation Law and Practice, Oxford University Press, 2012, 388.

თვითრეგულირება.²⁵ სამოქალაქო მედიაციის საბჭო (*Civil Mediation Council - CMC*) წარმოადგენს გიგანტ პროვაიდერულ გაერთიანებას, რომელიც აერთიანებს მედიაციის 80 პროვაიდერისა და დაახლოებით 6000 მედიატორის ინტერესებს. აღნიშნული საბჭო თანამშრომლობს იუსტიციის სამინისტროსთან და ახდენს მედიაციის პროვაიდერთა აკრედიტაციას. CMC მრავალ მოთხოვნებს აყენებს. მათ შორის მედიაციის პროვაიდერთათვის გამოსარჩევია:²⁶

- პროფესიული საქმიანობის მინიმუმ 1 მილიონი ფუნდ სტერლინგის ოდენობით დაზღვევა;
- ყოველ 12 თვეში ხელახალი აკრედიტაცია;
- ე.წ. Feedback სისტემის ქონა;
- მედიატორის გასანევრიანებლად წინაპირობად მინიმუმ 40 საათიანი²⁷ თეორიული და პრაქტიკული ტრენინგის განსაზღვრა.²⁸

დავის ეფექტურად მოგვარების ცენტრი (*The Centre for Effective Dispute Resolution - CEDR*), რომელიც საერთაშორისო დონეზე აღიარებული მედიატორთა გადასამზადებელი ცენტრია, სწორედ CMC-ის მიერ არის აკრედიტირებული.²⁹

CMC ნევრ მედიატორებს ავალდებულებს ყოველი 12 თვის განმავლობაში მინიმუმ 2 მედიაციის პროცესის წარმოებას. აღნიშნული 12 თვიანი ვადა შესაძლებელია გაიზარდოს 18 თვემდე, თუ მედიატორს აქვს დეკრეტული შვებულება ან ხან-

---

²⁵ Scherpe J. M., Marten B., *Mediation in England and Wales: Regulation and Practice*, *Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford Scholarship Online, 2013, 8.

²⁶ Civil Mediation Council Individual Registration Scheme, <<https://civilmediation.org/wp-content/uploads/2019/07/2019-Individual-Registration-Guidance-Notes.pdf>> [01.02.2021].

²⁷ თავდაპირველად სავალდებულო იყო მინიმუმ 24 საათიანი თეორიული და პრაქტიკული ტრენინგის გავლა, რაც 40 საათამდე გაიზარდა.

²⁸ De Palo G., Trevor M.T., *EU Mediation Law and Practice*, Oxford University Press, 2012, 387.

²⁹ Scherpe J. M., Marten B., *Mediation in England and Wales: Regulation and Practice*, *Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford Scholarship Online, 2013, 64.

გრძლივად ავადმყოფობს. ამასთანავე, აუცილებელია პერიოდული მინიმუმ 6 საათიანი აქტივობები მედიაციის კუთხით, რაც შესაძლოა გამოიხატოს როგორც ტრენინგებსა და კონფერენციებში დასწრებაში, ასევე სამეცნიერო საქმიანობის განხორციელებაში.³⁰

ინგლისისა და უელსის შემთხვევაში მართალია კანონმდებელი არ აწესებს შეზღუდვებს, თუმცა, როგორც ვხედავთ, ბაზარმა თავად დაადგინა მედიატორთა კვალიფიკაციის მინიმალური სტანდარტები. აღნიშნული უპირველესად მედიაციის, როგორც სამართლებრივი ინსტიტუტის, ადგილობრივ სამოქალაქო საზოგადოებაში მაღალი ცნობადობისა და მართვიანობის შედეგია.

2.3. იტალია

იტალიაში სამედიაციო მორიგება მოიცავს 2 დოკუმენტს: მხარეთა შეთანხმებას და „ვერბალე“-ს. „ვერბალე“ ეს არის მხარეთა შეთანხმების შემაჯამებელი დოკუმენტი, რომელიც ხელმოწერილია როგორც მხარეების, ასევე მედიატორის მიერ, განსხვავებით მხარეთა შეთანხმების ნაწილისგან, რომლისთვისაც მედიატორის ხელმოწერა არაა მოთხოვნილი. იტალიაში სამედიაციო მორიგების აღსასრულებლად საჭიროა სასამართლოს თანხმობა, რის შემდეგაც სამედიაციო მორიგება იქნეს სასამართლო გადაწყვეტილების მსგავს იურიდიულ ძალას.³¹ ე.წ. „cross-border“ დავებში კი სამედიაციო მორიგებას სასამართლოს პრეზიდენტი ადასტურებს.³²

---

³⁰ Civil Mediation Council Individual Registration Scheme, <<https://civil-mediation.org/wp-content/uploads/2019/07/2019-Individual-Registration-Guidance-Notes.pdf>> [01.02.2021].

³¹ De Palo G., Keller L., Mediation in Italy: Alternative Dispute Resolution for All, წიგნში: Hopt K.J., Steffek F., Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective, Oxford University Press, United Kingdom, 2013, 12-13.

³² De Palo G., Trevor M.T., EU Mediation Law and Practice, Oxford University Press, 2012, 192.

იტალიის შემთხვევაში მედიატორობის საკმაოდ მაღალი სერტიფიცირების სტანდარტია დაწესებული. კერძოდ, მედიატორს გავლილი უნდა ჰქონდეს და ყოველ 2 წელიწადში ერთხელ გაიაროს იუსტიციის მინისტრის მიერ აკრედიტირებული ტრენინგის პროვაიდერების მიერ ჩატარებული კურსები.³³ პირველადი სერტიფიცირებიდან 2 წლის განმავლობაში კი მონაწილეობა უნდა მიიღოს მინიმუმ 20 მედიაციაში მედიატორის დამხმარედ.³⁴ მხოლოდ ამის შემდგომია შესაძლებელი პირის მედიატორთა სახელმწიფო რეესტრში რეგისტრაცია და, ამასთანავე, ნიშანდობლივია, რომ გათვალისწინებულია არაერთი სანქცია ეთიკის ნორმების დარღვევისთვის.³⁵

2.4. ესპანეთი

ესპანეთში სამედიაციო მორიგება აღსრულებადი შეიძლება იყოს ორ შემთხვევაში: 1. როდესაც სამედიაციო მორიგება სასამართლო მედიაციის შედეგია; 2. ნოტარიული გზით აღსრულებადობის გათვალისწინებისას. თუ ეს ორი შემთხვევა არაა სახეზე, მაშინ, სამედიაციო მორიგება შესაძლოა გამოყენებულ იქნეს სასამართლოში მტკიცებულებად, როგორც წერილობითი დოკუმენტი.³⁶ ის ჩვეულებრივ სამოქალაქოსამართლებრივ ხელშეკრულებად განიხილება.³⁷

---

³³ Mediation in Member States, an Official European Union Website, <https://e-justice.europa.eu/content_mediation_in_member_states-64-si-en.do?member=1> [01.02.2021].

³⁴ De Palo G., Keller L., Mediation in Italy: Alternative Dispute Resolution for All, წიგნში: Hopt K.J., Steffek F., Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective, Oxford University Press, United Kingdom, 2013, 23.

³⁵ De Palo G., Trevor M.T., EU Mediation Law and Practice, Oxford University Press, 2012, 195.

³⁶ Villamarin Lopez M. L., Mediation in Spain: Dealing with Its First National Regulation, Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective, Oxford Scholarship Online, 2013, 12.

³⁷ Mediation in Member States, an Official European Union Website, <https://e-justice.europa.eu/content_mediation_in_member_states-64-si-en.do?member=1> [01.02.2021].

გამომდინარე იქიდან, რომ სამედიაციო მორიგების აღსრულებისას გაცილებით დიდი როლი სასამართლოს ან ნოტარიუსთა პალატას ეკისრება, გასაკვირი არაა, რომ მედიატორთათვის მინიმალური სტანდარტების დონე საკმაოდ დაბალია. ესპანეთის კანონმდებლობის თანახმად, მედიატორთა სერტიფიცირება უნდა მოხდეს აკრედიტირებული ორგანიზაციის მიერ, თუმცა აკრედიტაციის წესი განმარტებული არაა. ასევე, მწირი ინფორმაციაა მედიაციის სასწავლო კურსის შინაარსთან, პრაქტიკულ და თეორიულ ასპექტებთან, ხანგრძლივობასთან დაკავშირებით. კიდევ ერთ მოთხოვნას წარმოადგენს უმაღლესი განათლების დამადასტურებელი დიპლომი ან პროფესიული გამოცდილება. მსგავსად ჩამოყალიბებული მინიმალური სტანდარტები კი დოქტრინაში კრიტიკის საგანია, რამეთუ ნაკლებადაა ყურადღება გამახვილებული უშუალოდ მედიაციის თეორიულ და პრაქტიკულ ასპექტებზე.³⁸

უმაღლესი განათლების ან პროფესიული გამოცდილების ქონა იმ პირობებში, როდესაც მოთხოვნა მედიაციის შემსწავლელი ტრენინგების გავლისა ბუნდოვნადაა ჩამოყალიბებული, ნამდვილად ვერ იქნება გარანტი მედიაციის ეფექტურობის, მიუკერძოებლობისა და კომპეტენტურობისა. ამის უზრუნველყოფა და ხელშეწყობა კი დირექტივის თანახმად წევრი სახელმწიფოს ვალდებულია.

2.5. გერმანია

გერმანიაში მედიაციის მონაწილე მხარეებს არაერთი შესაძლებლობა აქვთ აღსრულების ელემენტის სამედიაციო მორიგებაში გასათვალისწინებლად.³⁹ პირველ რიგში, უნდა აღი-

---

³⁸ Villamarin Lopez M. L., *Mediation in Spain: Dealing with Its First National Regulation*, *Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford Scholarship Online, 2013, 24.

³⁹ *Tochtermann P.*, *Mediation in Germany: The German Mediation Act—Alternative Dispute Resolution at the Crossroads*, *Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford Scholarship Online, 2013, 25.

ნიშნოს სასამართლო მედიაციის შედეგად მიღწეული სამედიაციო მორიგება, რომელსაც სასამართლო გადაწყვეტილების მსგავსი იურიდიული ძალა აქვს.⁴⁰ გერმანიის შემთხვევაში, როდესაც ვსაუბრობთ სასამართლო მედიაციაზე ვგულისხმობთ მოსამართლე-მედიატორების საპილოტე პროგრამას, რომლის ფარგლებშიც მოსამართლეები თავად ითავსებენ მედიატორის როლს,⁴¹ და მიღწეული შეთანხმებაც, ფაქტობრივად, მორიგების აქტის სახეს უფრო მეტად იღებს, ვიდრე სამედიაციო მორიგების.

კერძო მედიაციისას სამედიაციო მორიგება შესაძლებელია აღსრულებადი გახდეს იმ შემთხვევაში, თუ მხარეები მედიაციის პროცესში და სამედიაციო მორიგებაში ჩართავენ თავიანთ იურისტებს, ან მიმართავენ ნოტარიუს-მედიატორს.⁴² ამასთანავე, სამედიაციო მორიგება აღსრულებადი შეიძლება გახდეს აკრედიტირებული “Gütestelle”-ის მიერ.⁴³ “Gütestelle” ეს არის ფიზიკური ან იურიდიული პირი, რომელიც წარმოადგენს ფედერალურ მიწას და აქვს უფლებამოსილება სასამართლოს ჩარევის გარეშე გახადოს მხარეთა შეთანხმებები აღსრულებადი.

მართალია, გერმანიაში სამედიაციო მორიგების აღსასრულებლად არაერთი გზა არსებობს, თუმცა ეს ყველა შემთხვევაში სახელმწიფოს მიერ უფლებამოსილი პირის მიერ ან იურისტ-ადვოკატთა მონაწილეობით ხორციელდება. შესაბამის-

---

⁴⁰ De Palo G., Trevor M.T., *EU Mediation Law and Practice*, Oxford University Press, 2012, 137.

⁴¹ *Tochtermann P.*, *Mediation in Germany: The German Mediation Act—Alternative Dispute Resolution at the Crossroads Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford Scholarship Online, 2013, 25.

⁴² De Palo G., Trevor M.T., *EU Mediation Law and Practice*, Oxford University Press, 2012, 138.

⁴³ *Tochtermann P.*, *Mediation in Germany: The German Mediation Act—Alternative Dispute Resolution at the Crossroads Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford Scholarship Online, 2013, 26.

სად, მედიატორს ნაკლები უფლებამოსილება და პასუხისმგებლობა აქვს. აქედან გამომდინარე, მედიატორის მიმართ გერმანიაში თითქმის არანაირი მოთხოვნები არ არსებობს. ცნება „მედიატორი“ შიდა კანონმდებლობით მოწესრიგებული საერთოდ არ არის.⁴⁴ შესაბამისად, არ არსებობს ასაკობრივი შეზღუდვა, არც მინიმალური განათლების დონეა დადგენილი, არც რაიმე სახის სერტიფიცირების პროგრამაში მონაწილეობაა სავალდებულო.⁴⁵ ყველას შეუძლია იყოს მედიატორი.

გერმანიის კანონმდებლობით შემოღებულია ტერმინი „სერტიფიცირებული მედიატორი“. სერტიფიცირებულ მედიატორად მოსააზრებლად კი აუცილებელია 120 საათიანი ტრენინგის გავლა, რომლის შინაარსიც დეტალურადაა კანონმდებლობით განსაზღვრული.⁴⁶

- მედიაციის პრინციპები და დავის გადაწყვეტის სამართლებრივი მექანიზმების, რომლის ნაცვლადაც მედიაცია შეიძლება განხორციელდეს, ზოგადი მიმოხილვა (18 საათი);

- მედიაციის სესიის მიმდინარეობა და ფაზები, ორმხრივი და მრავალმხრივი მედიაცია, მესამე მხარე მედიაციაში და დოკუმენტაციური მოვალეობები (30 საათი);

- მოლაპარაკების სხვადასხვა ტექნიკა (12 საათი)

- კომუნიკაციური უნარ-ჩვევები, როგორცაა აქტიური მოსმენა, პერიფრაზი, რეფრეიმინგი, გარკვეულ პირობათა შექმნა და შეფასება, ვიზუალიზაციის ტექნიკა და რთულ სიტუაციებთან გამკლავება (18 საათი);

- კონფლიქტის თეორია (12 საათი);

---

⁴⁴ Mediation in Member States, an Official European Union Website, <https://e-justice.europa.eu/content_mediation_in_member_states-64-si-en.do?member=1> [01.02.2021].

⁴⁵ *De Palo G., Trevor M.T.*, EU Mediation Law and Practice, Oxford University Press, 2012, 142.

⁴⁶ *Tochtermann P.*, Mediation in Germany: The German Mediation Act—Alternative Dispute Resolution at the Crossroads Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective, Oxford Scholarship Online, 2013, 43-44.

- მედიაციის სამართლებრივი ასპექტები (6 საათი);
- სამართლის როლი მედიაციაში (12 საათი);
- მედიატორის როლი (12 საათი);
- როლური თამაშები ზემოხსენებული კურსების პარალელურად.

ამასთანავე, სერტიფიცირებული მედიატორი ვალდებულია მიიღოს განგრძობადი განათლება. მედიაციის ტრენინგის სრული კურსის ღირებულება 5000 ევროზე მეტია.⁴⁷

3. სამედიაციო მორიგების აღსრულების შესაძლებლობა საქართველოში

3.1. მედიაციის სახეები სამედიაციო მორიგების აღსრულების ქრილში

„მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონი ერთმანეთისგან მიჯნავს სასამართლო და კერძო მედიაციას. სასამართლო მედიაცია ამ კანონის მე-2 მუხლის „ბ“ ქვეპუნქტის თანახმად არის მედიაცია, რომელიც ხორციელდება სარჩელის სასამართლოში წარდგენის შემდეგ, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესით, სასამართლოს მიერ საქმის მედიატორისათვის გადაცემის შემთხვევაში, ხოლო კერძო მედიაცია იმავე მუხლის „გ“ ქვეპუნქტის თანახმად არის მედიაცია, რომელიც ხორციელდება მხარეთა ინიციატივით, მედიაციის თაობაზე შეთანხმების საფუძველზე, სასამართლოს მიერ საქმის მედიატორისათვის გადაცემის გარეშე. როგორც სასამართლო, ასევე კერძო მედიაციას წარმართავს მედიატორთა ერთიან რეესტრში რეგისტრირებული პირი და მისი წარმატებით დასრულება გვირგვინდება სა-

---

⁴⁷ *Tochtermann P., Mediation in Germany: The German Mediation Act—Alternative Dispute Resolution at the Crossroads Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective, Oxford Scholarship Online, 2013, 43-44.*

მედიაციო მორიგების შედეგით. არსებითი განსხვავება მდგომარეობს მხოლოდ მედიაციისათვის მიმართვის წესში.

აქედან გამომდინარე, საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი სასამართლო და კერძო მედიაციის შედეგად მიღწეულ სამედიაციო მორიგებებს მათი აღსრულების საკითხის განხილვისას მხოლოდ განსჯადობისა და წარმოსადგენი დოკუმენტაციის ქრილში განასხვავებს:

1. თუ სამედიაციო მორიგება შედგენილ იქნა სასამართლო მედიაციის შედეგად, მისი აღსრულების საკითხს განიხილავს ის სასამართლო, რომელმაც დავის მხარეთა შეთანხმებით დასრულების მიზნით საქმე მედიატორს გადასცა, ხოლო თუ სამედიაციო მორიგება შედგენილ იქნა კერძო მედიაციის შედეგად – რაიონული (საქალაქო) სასამართლო განმცხადებლის საცხოვრებელი ადგილის/იურიდიული მისამართის მიხედვით.

2. თუ სამედიაციო მორიგება შედგენილ იქნა სასამართლო მედიაციის შედეგად, მხარემ, რომელიც სასამართლოს მიმართავს სამედიაციო მორიგების აღსრულების მოთხოვნით, უნდა წარადგინოს სამედიაციო მორიგების დედანი ან სათანადოდ დამოწმებული ასლი, ხოლო თუ სამედიაციო მორიგება შედგენილ იქნა კერძო მედიაციის შედეგად – აგრეთვე მედიაციის თაობაზე შეთანხმება.

3.2. სამედიაციო მორიგება და მისი სახეები

სამედიაციო მორიგება, „მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-2 მუხლის „ი“ ქვეპუნქტის თანახმად, წარმოადგენს წერილობით დოკუმენტს მედიაციის შედეგად დავის ურთიერთშეთანხმებით დასრულების შესახებ, რომლის შესრულებაც სავალდებულოა, მხარეთათვის აქვს მბოჭავი ძალა. იმავე კანონის მე-13 მუხლის პირველი პუნქტის თანახმად კი მხარეთა შეთანხმებით შესაძლებელია, სამედიაციო მორიგება აღასრულოს სასამართლომ ერთ-ერთი ან ორივე მხარის მიმართვის საფუძველზე.

შესაბამისად, სამედიაციო მორიგება აღსრულების საკითხის წრილში შესაძლებელია იყოს ორი სახის: 1. სამედიაციო მორიგება, რომელიც არ ექვემდებარება სასამართლოს მიერ აღსრულებას და 2. სამედიაციო მორიგება, რომელიც მხარეთა შეთანხმებით ექვემდებარება სასამართლოს მიერ აღსრულებას.

პირველ შემთხვევაში, სამედიაციო მორიგებას ჩვეულებრივი სამოქალაქოსამართლებრივი ხელშეკრულების მსგავსი იურიდიული ძალა აქვს. იგი სავალდებულოა მხარეთათვის, აქვს მბოჭავი ძალა და სასამართლო საქმისწარმოებისას შესაძლებელია, გამოყენებულ იქნეს როგორც მტკიცებულება.

მეორე შემთხვევაში, როდესაც მხარეები თანხმდებიან სამედიაციო მორიგების სასამართლოს მიერ აღსრულების შესაძლებლობაზე. თავის მხრივ, სასამართლო უფლებამოსილია უარი თქვას სამედიაციო მორიგების აღსრულებაზე მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ სამედიაციო მორიგების შინაარსი ეწინააღმდეგება საქართველოს კანონმდებლობას, ან თუ, სამედიაციო მორიგების შინაარსიდან გამომდინარე, მისი აღსრულება შეუძლებელია.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მიხედვით „სამედიაციო მოხიგების აღსრულების საკითხს ზეპიხი მოსმენის გახეშე განიხილავს სასამართლო განცხადების მიღებიდან 10 დღის ვადაში. სასამართლოს შეუძლია ამავე ვადაში დაადგინოს ამ საკითხის ზეპიხი განხილვა, თუ ეს ხელს უწყობს საქმის გახეშობათა გამოიკვევას. ამ შემთხვევაში სამედიაციო მოხიგების აღსრულების საკითხი განიხილება განცხადების მიღებიდან 30 დღის ვადაში. აღნიშნული საკითხის ზეპიხი განხილვის შემთხვევაში მხარეებს ეცნობებათ სხდომის ჩატარების დრო და ადგილი, მაგჩამ მათი გამოუცხადებლობა ვეჩ დააბჩკოდებს სასამართლოს მიეჩ საკითხის განხილვასა და გადაწყვეტას“.⁴⁸

---

⁴⁸ საქართველოს კანონი „საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი“, პარლამენტის უწყებანი, 47-48, 14/11/1997, 363³¹-ე მუხლის მე-4 ნაწილი.

3.3. სასამართლო მედიაციის პროცესის დასრულება

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსში 2019 წლის 18 სექტემბერს განხორციელებულ ცვლილებებამდე სასამართლო მედიაციისას შეთანხმების მიღწევის შემთხვევაში სასამართლოს მხარეთა შუამდგომლობით გამოჰქონდა განჩინება მხარეთა მორიგების დამტკიცების შესახებ. მაშასადამე, ის დეტალურად და ამომწურავად განსაზღვრავდა მხარეთა მორიგების პირობებს,⁴⁹ რაც კითხვის ნიშნის ქვეშ აყენებდა მედიაციის უმთავრეს პრინციპს - კონფიდენციალურობას⁵⁰ და კრიტიკის ობიექტსაც წარმოადგენდა.

„მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიღებითა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 2019 წლის 18 სექტემბრის ცვლილებებით აღნიშნული საკითხის მომწესრიგებელი ნორმები რადიკალურად შეიცვალა. საკითხის უკეთ საილუსტრაციოდ უმჯობესია საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 187⁷ მუხლის მოქმედი რედაქციისა და „მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-13 მუხლის ციტირება და ერთობლივი ანალიზი:

სასამართლო მედიაციის პროცესის დასრულება:⁵¹

1. სასამართლო მედიაციისათვის კანონით დადგენილ ვადაში დავის მხარეთა შეთანხმებით დასრულების შემთხვევაში სამედიაციო მორიგების აღსრულების საკითხი წყდება ამ კოდექსის XLIV¹³ თავის შესაბამისად.

2. თუ სასამართლო მედიაციისათვის კანონით დადგენილ ვადაში დავა მხარეთა შეთანხმებით არ დასრულდა, მოსარჩე-

---

⁴⁹ დიდუაშვილი თ., ხიუსტაძე ვ., საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის კომენტარი, მეორე გამოცემა, თბ., 2007, 374.

⁵⁰ ბახნაბიშვილი გ., წიკლაუხი ს., სამედიაციო მორიგების აღსრულების საკითხი საქართველოში, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა - წელიწადული 2017“, სპეციალური გამოცემა, თსუ-ის გამომცემლობა, 2018, 13.

⁵¹ საქართველოს კანონი „საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი“, პარლამენტის უწყებანი, 47-48, 14/11/1997, 187⁷-ე მუხლი.

ლეს შეუძლია მიმართოს სასამართლოს საქმის წარმოების განახლების მოთხოვნით.

3. თუ სასამართლო მედიაციისათვის კანონით დადგენილი ვადის გასვლიდან 10 დღის ვადაში ამ მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად არცერთი მხარე არ მიმართავს სასამართლოს საქმის წარმოების განახლების მოთხოვნით, სასამართლო გამოიტანს განჩინებას სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ.

სამედიაციო მორიგების აღსრულება:⁵²

1. მხარეთა შეთანხმებით, სამედიაციო მორიგება შეიძლება სასამართლომ აღასრულოს.

2. სამედიაციო მორიგების აღსრულების მოთხოვნით სასამართლოს შეიძლება მიმართოს ერთ-ერთმა ან ორივე მხარემ.

3. სასამართლო სამედიაციო მორიგების აღსრულების საკითხს იხილავს ამ კანონითა და საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსით დადგენილი წესების შესაბამისად.

სასამართლო მედიაციის შემთხვევაში მისი წარმატებით დასრულებისას არაა აუცილებელი მოსამართლის მიერ სამედიაციო მორიგების მოწონება/დამტკიცება ან რაიმე სხვა ფორმით დადასტურება, უფრო მეტიც, საქართველოს კანონმდებლობა, ზემოთ ციტირებული ნორმებიდან გამომდინარე, სასამართლოსთვის შეტყობინებასაც კი არ ითხოვს. ამრიგად, თუ სასამართლო მედიაცია დასრულდება წარმატებით და დასრულებისთანავე არ იქნება მოთხოვნილი აღსრულება ერთ-ერთი ან ორივე მხარის მიერ, მაშინ სასამართლო მედიაციისათვის კანონით დადგენილი ვადის გასვლიდან 10 დღეში სასამართლო გამოიტანს განჩინებას სარჩელის განუხილველად დატოვების შესახებ. ამასთანავე, სამედიაციო მორიგება, რომელიც თუნდაც სასამართლო მედიაციის შედეგია, არაა აპრიორი სასამართლოს მიერ აღსრულებადი. ამისათვის აუცილებელია არსებობდეს მხარეთა სპეციალური შეთანხმება აღ-

---

⁵² საქართველოს კანონი „მედიაციის შესახებ“, სსმ, 18/09/2019, მე-13 მუხლი.

ნიშნული საკითხის თაობაზე. თვალსაჩინოებისათვის განვიხილოთ ორი კაზუსტური მაგალითი:

1. სასამართლო მედიაცია დასრულდა წარმატებით და დაიდო სამედიაციო მორიგება, რომელშიც მხარეები შეთანხმდნენ სასამართლოს მიერ აღსრულების შესაძლებლობაზე. ერთ-ერთმა მხარემ სამედიაციო მორიგების პირობები არ შეასრულა. ამის შემდგომ მეორე მხარე უფლებამოსილია მიმართოს სასამართლოს სამედიაციო მორიგების აღსრულების მოთხოვნით და მიიღოს სასამართლოსგან სააღსრულებო ფურცელი, თუ არ არსებობს სამედიაციო მორიგების აღსრულებაზე სასამართლოს მიერ უარის თქმის საფუძველი⁵³.

2. სასამართლო მედიაცია დასრულდა წარმატებით და დაიდო სამედიაციო მორიგება, რომელშიც მხარეები არ შეთანხმებულან სასამართლოს მიერ აღსრულების შესაძლებლობაზე. ერთ-ერთმა მხარემ სამედიაციო მორიგების პირობები არ შეასრულა. ამ შემთხვევაში, სარჩელი სასამართლოს მიერ განუხილველად დარჩა. მეორე მხარე უფლებამოსილია საერთო წესის დაცვით მიმართოს სასამართლოს. მისთვის სამედიაციო მორიგება იქნება სამოქალაქო სამართლებრივი ხელშეკრულების მსგავსი იურიდიული ძალის მქონე დოკუმენტი.

შესაძლებელია ითქვას, რომ საქართველოს კანონმდებლობით გარანტირებულია კონფიდენციალურობის დაცვის პრინციპი სამედიაციო მორიგების შინაარსისათვის, განურჩევლად იმისა, სამედიაციო მორიგება კერძო მედიაციის შედეგია თუ სასამართლო მედიაციისა. აღნიშნული პრინციპის შეზღუდვის ერთ-ერთ წინაპირობად გვევლინება შემთხვევა, როდესაც სამედიაციო მორიგების შინაარსის გამჟღავნება აუცილებელია სამედიაციო მორიგების იძულებით აღსასრულებლად.⁵⁴

---

⁵³ საქართველოს კანონი „საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი“, პარლამენტის უწყებანი, 47-48, 14/11/1997, 363³²-ე მუხლი.

⁵⁴ ბეჩაძე ს., კონფიდენციალურობის დაცვის სპეციფიკა მედიაციის პროცესში, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა - წელიწდეული 2017“, სპეციალური გამოცემა, თსუ-ის გამომცემლობა, 2018, 58.

მართალია, ერთი მხრივ, მოსაწონია, რომ როგორც კერძო მედიაციის, ასევე სასამართლო მედიაციის შედეგად მიღწეული სამედიაციო მორიგების შინაარსთან წვდომა სასამართლოს აქვს კანონიერებისა და აღსრულების შესაძლებლობა/შეუძლებლობის საკითხის გადაწყვეტისას. მსგავსი სახით კონფიდენციალურობის გავრცელება კი მხარეთათვის დამატებითი მოტივაცია შეიძლება იყოს სამედიაციო მორიგების ნებაყოფლობით შესასრულებლად.⁵⁵ თუმცა, მეორე მხრივ, თავს იჩენს მედიატორის როლი და მნიშვნელობა - მედიაციის პროცესის ეფექტურობის, მიუკერძოებლობისა და კომპეტენტურობის უზრუნველსაყოფად. ყოველივე ზემოაღნიშნული კი გათვალისწინებულ უნდა იქნას მედიატორის პროფესიის დაუფლების / მედიატორთა ერთიან რეესტრში განწვრიანების წინაპირობების, მათ შორის - მედიატორთა სერტიფიცირების მინიმალური სტანდარტების, დადგენისას.

4. საქართველოს მედიატორთა ასოციაცია

„მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის თანახმად საქართველოს მედიატორთა ასოციაცია წარმოადგენს საჯარო სამართლის იურიდიულ პირს. ჩვეულებისამებრ, მედიატორთა გაერთიანებები - როგორც პროვაიდერული, ასევე საგანმანათლებლო, კერძო სამართლის სუბიექტის სტატუსის მქონე ორგანიზაციების სახით არიან წარმოდგენილი, რომელთა მიმართ დადგენილია აკრედიტაციის სტანდარტები. საქართველომ კი განსხვავებული გზა აირჩია. განვიხილოთ, თუ რამ განაპირობა მედიატორთა გაერთიანებისადმი საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სტატუსის მინიჭება და წაადგება თუ არა ეს მედიაციის სამომავლო განვითარებას.

---

⁵⁵ ბახნაბიშვილი გ., წიკლაუჩი ს., სამედიაციო მორიგების აღსრულების საკითხი საქართველოში, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა - წელიწდეული 2017“, სპეციალური გამოცემა, თსუ-ის გამომცემლობა, 2018, 15-16.

საქართველოს მედიატორთა ასოციაცია წევრობაზეა დაფუძნებული და ახორციელებს მედიატორთა თვითრეგულირებას.⁵⁶ გამომდინარე იქედან, რომ კანონით უზრუნველყოფილია მისი დამოუკიდებლობა, რაც გამორიცხავს მის საქმიანობაში გარეშე პირის მიერ ჩარევის შესაძლებლობას, აღნიშნული ორგანიზაციის საჯარო სტატუსი შესაძლებელია დადებით კონტექსტში განვიხილოთ.

პირველ რიგში შეგვიძლია ვთქვათ, რომ სახელმწიფომ არა მხოლოდ მედიაციის განვითარების ხელშეწყობა იკისრა, არამედ თავად აიღო გარკვეული პასუხისმგებლობა საზოგადოებისთვის ეფექტური, მიუკერძოებელი და კვალიფიციური მედიაციის უზრუნველსაყოფად. ამასთანავე, მნიშვნელოვანია აღინიშნოს, რომ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის დაფინანსების ერთ-ერთ წყაროს საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გამოყოფილი მიზნობრივი სახსრები წარმოადგენს.⁵⁷

მედიატორის, როგორც საჯარო სამართლის იურიდიული პირის წევრის, სტატუსი გარკვეულ როლს ითამაშებს საზოგადოებაში მედიაციისადმი ნდობის ჩამოყალიბებაში.⁵⁸ მხარეები უფრო მეტად დაცულად იგრძნობენ თავს, როდესაც გააცნობიერებენ, რომ მედიატორის კვალიფიციურობის გარანტი სახელმწიფოა. საზოგადოებაში ნდობის ჩამოყალიბება კი საქართველოში არსებულ რეალობაში მედიაციის/მედიატორთა ყველაზე დიდი გამოწვევაა. მით უმეტეს, რომ სამედიაციო მორიგებას საკმაოდ დიდი იურიდიული ძალა აქვს და სასამართლოს უფლებამოსილებაც მისი აღსრულების საკითხის გადაწყვეტისას საკმაოდ დავინრობებულია.

---

⁵⁶ საქართველოს კანონი „მედიაციის შესახებ“, სსმ, 18/09/2019, მე-14 მუხლის პირველი პუნქტი.

⁵⁷ იქვე, მე-17 მუხლი.

⁵⁸ ცეხცვაძე გ. (ხედ.), ახვავაძე მ., ვასაძე ე., თვაუხი ხ., ივანიძე გ., მახაუხი პ., ჟიჟიაშვილი თ., გაკაშვილი ს., ხუჭუა თ., ჭიბრაძე ბ., მედიაციის სამართლებრივი რეგულირების პერსპექტივები საქართველოში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ნაციონალური ცენტრი, თბ., 2013, 23.

4.1. საქართველოს მედიატორთა ასოციაციაში განწევრიანების წინაპირობები

„მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიხედვით „მედიაციითა ეხითან ხეესტხში შეიძლება ხევისტხიხებუდ იქნეს ქმედუნახიანი ფიზიკური პიხი, ხომედიც ახ ახის ნასამახთდევი, ხომელსაც მედიაციითა სეხტიფიციხების პიოგხამის შესაბამისად გავდიდი აქვს მედიაციის/მედიაციის ტხენინგი და ხომედიც ფლობს მედიაციითა ასოციაციის მიეხ გაცემუდ სეხტიფიკატს.“⁵⁹ მაშასადამე, გამოიკვეთა შემდეგი კანონისმიერი წინაპირობები:

1. ქმედუნარიანი ფიზიკური პირი - მედიატორთა ერთიანი რეესტრის და, მაშასადამე, საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის წევრი შესაძლებელია იყოს მხოლოდ ფიზიკური პირი, თუმცა ეს არ გამორიცხავს შესაძლებლობას მედიაციის სასწავლო თუ პროვაიდერი იურიდიული პირების თანამშრომლობას მედიატორთა ასოციაციასთან. მედიაციის/მედიატორის ორგანიზებისა და ჩატარების უფლება სხვა დაწესებულებას/ორგანიზაციას შესაძლებელია ჰქონდეს მხოლოდ მედიატორთა ასოციაციის თანხმობით.

2. ნასამართლეობის არ ქონა - მედიატორი ვერ იქნება ნასამართლევი პირი. ეს მხარეების მიერ მედიაციისადმი სანდოდ დამოკიდებულების ქონის დამატებითი წინაპირობაა. ამასთანავე, სამედიაციო მორიგების აღსრულებადობის მოქმედი მოწესრიგების გათვალისწინებით ნასამართლევი პირთათვის მედიატორობის უფლების შეზღუდვით შემცირებულია დამატებითი რისკები.

3. მედიაციის/მედიატორის ტრენინგის გავლა და მედიატორთა ასოციაციის მიერ გაცემული სერტიფიკატის ფლობა - საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის მიერ 2021 წლის 24 აპრილს შემუშავებულ იქნა მედიატორთა სერტიფიკირების პროგრამის დებულება.

---

⁵⁹ საქართველოს კანონი „მედიაციის შესახებ“, სსმ, 18/09/2019, მე-14 მუხლის მე-4 პუნქტი.

4.2. საქართველოს მედიატორთა ასოციაციაში პირველადი რეგისტრაცია

საქართველოს მედიატორთა ასოციაციაში პირველადი რეგისტრაცია განახორციელა საქართველოს იუსტიციის უმაღლესმა საბჭომ, რომლის გადაწყვეტილების საფუძველზე მედიატორთა ერთიან რეესტრში 55 კანდიდატი დარეგისტრირდა. „მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონმა ზემოხსენებული შემთხვევისთვის მედიატორთა ერთიან რეესტრში დასარეგისტრირებლად შემდეგი წინაპირობები განსაზღვრა:⁶⁰

1. ქმედუნარიანი ფიზიკური პირი;
2. არ არის ნასამართლევნი;
3. არანაკლებ 40-საათიანი მედიაციის/მედიატორის ტრენინგის გავლის დამადასტურებელი დოკუმენტის ფლობა;
4. კანონის ამოქმედებამდე ბოლო 2 წლის განმავლობაში სულ მცირე 1 სასამართლო მედიაციის წარმართვა.

თავის მხრივ, სასამართლო მედიაციის საპილოტე პროექტის ფარგლებში პირველად კანდიდატთა შერჩევა გამოცხადდა საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს, საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი სკოლის, თბილისის საქალაქო სასამართლოს, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დავების ალტერნატიული გადაწყვეტის ეროვნული ცენტრის, გერმანიის საერთაშორისო თანამშრომლობის საზოგადოების (GIZ), და მართლმსაჯულების დამოუკიდებლობის და სამართლებრივი გაძლიერების პროექტის (EWMI-JILEP) მიერ. კანდიდატებს მოეთხოვებოდათ:

1. უმაღლესი განათლება;
2. 5 წლიანი პროფესიული გამოცდილება;
3. კომპიუტერული პროგრამების ცოდნა.

შერჩევის 2 ეტაპიანი პროცედურის შედეგად შერჩეულმა კანდიდატები დაეუფლნენ მედიატორის უნარ-ჩვევებს, შეისწავლეს მედიაციის პროცესის წარმართვის თავისებურებები.

---

⁶⁰ იქვე, მე-18 მუხლის მე-2 პუნქტი.

სასამართლო მედიატორთა სწავლების კურსი მოიცავდა ზოგად ტრენინგს მედიაციის თეორიაში, ასევე გაღრმავებულ ტრენინგებს მედიაციის პროცესის წარმართვის ტექნიკასა და მედიატორისათვის აუცილებელ უნარ-ჩვევებში.⁶¹

უმაღლესი განათლების მოთხოვნა მედიატორთათვის მსოფლიოს არაერთ ქვეყანაში გვხვდება და მისაღებ წინაპირობას წარმოადგენს. კომპიუტერული პროგრამების ცოდნის აუცილებლობაც შესაძლებელია თავად სასამართლო მედიაციის საპილოტე პროგრამის სპეციფიკიდან გამომდინარეობდა. რაც შეეხება 5 წლიანი პროფესიული გამოცდილების მოთხოვნას, ბუნდოვანია, თუ რას ემსახურებოდა ის. მსოფლიოს სახელმწიფოთა კანონმდებლობებში რთულად თუ მოიძებნება მსგავსი რეგულაცია, რომელიც მედიატორობის წინაპირობად პროფესიულ გამოცდილებას მოითხოვს. ეს კი მსგავსი მოთხოვნის მიზნობრიობის დადგენასა თუ შეფასებას ართულებს.

ამასთანავე, აღსანიშნავია, რომ 2021 წლის 9 სექტემბერს საქართველოს მედიატორთა ასოციაციაში განვერიანდნენ პირები, რომელთაც „მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის ამოქმედებამდე უფიქსირდებათ თბილისის საქალაქო სასამართლოს, რუსთავის საქალაქო სასამართლოს, მცხეთის რაიონულ სასამართლოს და გორის რაიონულ სასამართლოში მედიატორად ან/და თანამედიატორად საქმიანობის ფაქტი და გაიარეს რეალური მედიაციის გაძღოლის უნარ-ჩვევების განვითარების ეტაპი.⁶²

---

⁶¹ საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ოფიციალური ვებგვერდი, მედიატორის კანდიდატთა შესარჩევი კონკურსი, <http://hcoj.gov.ge/ge/mediatoris-kandidatta-shesarchevi-konkursi/1926?fbclid=IwAR0UD-zg2TMi6NqtKW5k8x-8RYWz9wwrQyhLPGQroOpkeVZlMrFBmp5U_Ls> [02.02.2021].

⁶² საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის ვებგვერდი, <<https://mediators.ge/ka/article/ssip-saqartvelos-mediatora-asociaciis-wewrta-ertiani-reestri-fartovdeba/285>> [21.09.2021].

4.3. მედიატორთა სერტიფიცირების დებულებით განსაზღვრული ასოციაციაში განწევრიანების წინაპირობები

საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის წევრობის მსურველს გარდა კანონით განსაზღვრული წინაპირობებისა მოუწევს მედიატორთა სერტიფიცირების პროგრამის გავლა. ეს უკანასკნელი, როგორც ზემოთ აღინიშნა, შემუშავებულია და დამტკიცებულია საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის საერთო კრების მიერ და მოიცავს 3 საფეხურს:⁶³

1. მედიაციის / მედიატორის ტრენინგი;
2. მედიატორობის მსურველი პირის პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებში შემომნება;
3. მედიატორობის მსურველი პირისთვის რეალური მედიაციის გაძღოლის უნარ-ჩვევების განვითარება.

4.3.1. მედიაციის / მედიატორის ტრენინგი

მედიაციის ტრენინგი უნდა წარმოადგენდეს სულ მცირე 60 საათიან მოდულს, რომლის შინაარსიც უნდა შეიცავდეს შემდეგ შინაარსობრივ კომპონენტებს: კონფლიქტი და მისი მართვა; მედიაცია და დავის გადაწყვეტის სხვა პროცესები, მათი ურთიერთმიმართება; მედიაციის არსი, პრინციპები და მედიატორის როლი; ეფექტიანი კომუნიკაციის ტექნიკა: აქტიური მოსმენა (პერეფრაზი, შეჯამება, რეფორმულირება, ემოციებზე გამომხაურება, სხეულის ენა, კითხვები); პოზიციებისა და ინტერესების გამიჯვნა, ინტერესების გამოკვლევის მნიშვნელობა, სხვადასხვა სახის ინტერესები (ეკონომიკური/მატერიალური, პირადი/ემოციური/არა-მატერიალური, პროცესუალური); მოლაპარაკების ტიპები, მოლაპარაკებისას მხარეთა ალტერნატივების განხილვის მნიშვნელობა (ე.წ. BATNA - სამედიაციო მორიგების საუკეთესო ალტერნატივა), შესაძლო

---

⁶³ სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის სერტიფიცირების პროგრამის დებულება, 24/05/2021, მე-4 მუხლის პირველი პუნქტი.

„მორიგების ზონის“ (ე.წ. ZOPA - შესაძლო მორიგების ზონა) იდენტიფიცირება და ეფექტიანი მართვა, რეალობის ტესტი; მედიაციის ფაზები (მომზადება, გახსნა, გამოკვლევა, „ვაჭრობა“, დასრულება), თითოეული ფაზის მიზანი, პროცესის მონაწილეების როლი, ძირითადი ტექნიკები და რისკები; წარმომადგენლის როლი მედიაციაში; ჩიხი მედიაციაში და ეფექტიანი რეაგირების ხერხები; ინდივიდუალური (კერძო) და საერთო შეხვედრები.⁶⁴

მედიაციის ტრენინგის ჩატარების უფლებამოსილება აქვს თავად ასოციაციას ან/და ასოციაციის მიერ აკრედიტებულ ნებისმიერ დაინტერესებულ კერძო პირს. თავის მხრივ მედიაციის ტრენინგის აკრედიტაცია შესაძლოა იყოს 2 სახის: პროგრამული აკრედიტაცია, რომელიც ერთჯერად აკრედიტაციას გულისხმობს; და ინსტიტუციური აკრედიტაცია, რომელიც შესაძლებლობას აძლევს მის მფლობელს 1 კალენდარული წლის განმავლობაში ჩაატაროს მედიატორთა ტრენინგი შეუზღუდავი რაოდენობით. საქართველოს მედიატორთა ასოციაცია უფლებამოსილია შეამოწმოს პროგრამული ან/და ინსტიტუციური აკრედიტაციის მფლობელი სუბიექტების მიერ ტრენინგების ჩატარების პროცესი. ასოციაციის აღმასრულებელი საბჭო შეიმუშავებს აკრედიტაციის გაუქმების წინაპირობებსა და წესს.

ტრენერი შეიძლება იყოს ასოციაციის მიერ ჩატარებული ტრენერთა ტრენინგის წარმატებული კურსდამთავრებული და ასოციაციის ტრენერთა ერთიანი სიის წევრი. თავის მხრივ, საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის აღმასრულებელი საბჭო უფლებამოსილია განსაზღვროს საერთაშორისო პროგრამების ჩამონათვალი, რომელთა მიერ ჩატარებული მედიაციის ტრენინგებს ექნება ისეთივე იურიდიული ძალა, როგორიც თავად ასოციაციის ან/და ასოციაციის მიერ აკრედიტებული კერძო პირის მიერ ჩატარებულ ტრენინგებს.

---

⁶⁴ სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის სერტიფიცირების პროგრამის დებულება, 24/05/2021, მე-4 მუხლის პირველი პუნქტი.

4.3.2. მედიატორობის მსურველი პირის შემომნება პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებში

მედიატორობის მსურველი პირის პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებში შემომნების უფლებამოსილება აქვს მხოლოდ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციას. პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებში შემომნება ასოციაციის მიერ უნდა განხორციელდეს სულ მცირე წელიწადში ორჯერ, საგაზაფხულო და საშემოდგომო ნაკადებზე. აღნიშნულ ეტაპზე, საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის მიერ მოწმდება კანდიდატის პროფესიული კომპეტენციები წინასწარ განსაზღვრული მედიატორის კომპეტენციების ჩარჩოს გათვალისწინებით. მედიატორობის მსურველმა პირმა უნდა გამოავლინოს: 1. ურთიერთობის უნარი, რაც გულისხმობს მედიაციისთვის შესაფერისი გარემოს შექმნას და პროცესის მონაწილეებთან ეფექტიანი კომუნიკაციის დამყარებას; 2. პროცესის მართვის უნარი, რომელიც მოიაზრებს კანდიდატის მიერ სტრუქტურირებული, უსაფრთხო და ეფექტიანი სამუშაო პროცესის დამყარებას; 3. დავის შინაარსთან მუშაობის უნარი, რომლის დახმარებითაც კანდიდატი ხელს უწყობს მხარეებს გამონახონ არსებული დავიდან ქმედითი გამოსავალი.⁶⁵

პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებში შემომნების ეტაპის წარმატებით დასასრულებლად კანდიდატი დადებითად უნდა შეფასდეს სამივე ზემოთ განხილულ კომპეტენციაში. უარყოფითი შეფასების მქონე კანდიდატს კი აქვს აპელაციის უფლება, რა შემთხვევაშიც 3 წევრისგან შემდგარი სააპელაციო კომისია ეცნობა სიმულაციის ვიდეო ჩანაწერს და აღნიშნულის საფუძველზე იღებს გადაწყვეტილებას.

---

⁶⁵ სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის მედიატორის მსურველი პირის შეფასების წესი, <<https://mediators.ge/uploads/files/612762b074021.pdf>> [21.09.2021].

4.3.3. მედიატორობის მსურველი პირისთვის რეალური მედიაციის გაძღოლის უნარ-ჩვევების განვითარება

პრაქტიკულ უნარ-ჩვევებში შემოწმების წინაპირობის დადებითად დასრულების შემდგომ მედიატორობის მსურველმა პირმა მონაწილეობა უნდა მიიღოს რეალური მედიაციის გაძღოლის უნარ-ჩვევების განვითარების ეტაპზე. აღნიშნული ეტაპის მიზნებისთვის მომავალი მედიატორის მიერ შესასრულებელი ვალდებულებების ჩამონათვალს, ეტაპის მარეგულირებელ წესს განსაზღვრავს და ამტკიცებს ასოციაციის აღმასრულებელი საბჭო თავისი გადაწყვეტილებით.

საბოლოოდ, შეგვიძლია ვთქვათ, რომ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციაში განეწიანება საკმაოდ რთული, ფორმალური პროცესია, სადაც დეტალურად მოწმდება კანდიდატის როგორც თეორიული, ასევე პრაქტიკული შესაძლებლობები. აღნიშნულმა პროცედურამ უნდა უზრუნველყოს საქართველოში მოღვაწე მედიატორების მაღალი კვალიფიკაცია, რაც მედიაციის განვითარებისა და პოპულარიზაციის საქმეში უდავოდ დიდ როლს ითამაშებს.

5. დასკვნა

„მედიაციის შესახებ“ საქართველოს კანონის მიღებიდან დღემდე, მნიშვნელოვანია იმ სახელმწიფოების გამოცდილების გაზიარება, სადაც მედიაცია უკვე მყარად დამკვიდრებულია, როგორც დავის მოგვარების ალტერნატიული მექანიზმი. ევროკავშირისა და ზოგიერთ წევრ სახელმწიფოთა მედიაციასთან დაკავშირებული კანონმდებლობის შესწავლით გამოიკვეთა, რომ ევროკავშირის ქვეყნები, როგორც წესი, მედიატორთა სერტიფიცირების მინიმალური სტანდარტების დადგენისას ითვალისწინებენ მთელ რიგ ფაქტორებს, მათ შორის იმას, თუ რამდენად ექვემდებარება სამედიაციო მორიგება იძულებით აღსრულებას, არსებობს თუ არა შუალობითი რგო-

ლი და რა ფუნქციები აქვს ამ უკანასკნელს სამედიცინო მორიგების აღსასრულებლად.

სახელმწიფომ თავის თავზე აიღო გარკვეული პასუხისმგებლობა მედიაციის განვითარების საქმეში საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სტატუსით შექმნის გზით. უნდა ველოდოთ რეალურ მხარდაჭერას სახელმწიფო ორგანოებისგან და იმედი გამოვთქვათ, რომ საქართველოში უზრუნველყოფილი იქნება მედიაციის ეფექტურობა, მიუკერძოებლობა და კომპეტენტურობა, როგორც ამას მოითხოვს ევროპარლამენტის მიერ 2008 წლის 21 მაისს მიღებული დირექტივა 2008/52/EC სამოქალაქო და კომერციული დავების მოსაგვარებლად გამოსაყენებელი მედიაციის ზოგიერთი ასპექტის მოსაწესრიგებლად.

მნიშვნელოვანია, საქართველოში არსებული სამედიცინო მორიგების აღსრულების შესაძლებლობა, რომელიც საქართველოს კანონმდებლობით საკმაოდ გამარტივებულია და სასამართლოსაც სამედიცინო მორიგების აღსრულებაზე უარის საფუძვლად მხოლოდ მისი კანონიერებისა და შესრულებადობის საკითხი შეუძლია გამოიყენოს. სამედიცინო მორიგების იძულებითი აღსრულების შესაძლებლობა მძიმე ტვირთად შეიძლება დააწვეს მხარეს. ამიტომ მედიატორმა მედიაციის სხვა პრინციპებთან ერთად სამედიცინო მორიგების აღსრულების შესაძლებლობის არსი და მისი შესაძლო შედეგები მხარეებს განსაკუთრებით გასაგებად და ამომწურავად უნდა განუმარტოს.

მედიატორობის კანდიდატმა გარკვეული ქმედებები უნდა განახორციელოს საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის წევრობისათვის. მან უნდა დაუთმოს დრო საკუთარ თავს ახალი პროფესიის შესაძენად. ის უნდა აცნობიერებდეს საკუთარ პასუხისმგებლობას მოდავე მხარეთა წინაშე. იმედია, საქართველოში მოქმედი სერტიფიცირების მაღალი მინიმალური სტანდარტების დაწესება უზრუნველყოფს მედიატორთა რაოდენობის ზრდასთან ერთად მედიაციის პროცესის ეფექტურობის, მიუკერძოებლობისა და კომპეტენტურობის შენარჩუნე-

ბას. ეს კი საქართველოში მედიაციის წარმატების, ცნობადობის ამაღლების უმთავრესი გარანტი იქნება.⁶⁶

ბიბლიოგრაფია:

1. ასოცირების შესახებ შეთანხმება, ერთი მხრივ, ევროკავშირს და ევროპის ატომური ენერჯის გაერთიანებას და მათ წევრ სახელმწიფოებსა და, მეორე მხრივ, საქართველოს შორის, 27/06/2014, გამოქვეყნების თარიღი: 11/09/14, დროებითი გამოყენების რეჟიმი: 01/09/2014, სრულად ძალაში შესვლის თარიღი: 01/07/2016.
2. საქართველოს კანონი „საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი“, პარლამენტის უწყებანი, 47-48, 14/11/1997.
3. საქართველოს კანონი „მედიაციის შესახებ“, სსმ, 18/09/2019.
4. სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის მედიატორთა დისციპლინური საქმისწარმოების დებულება, 24/05/2021.
5. სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის ეთიკის კოდექსი, 24/05/2021.
6. სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის სერტიფიცირების პროგრამის დებულება, 24/05/2021.
7. სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის წესდება, 24/05/2021.
8. სსიპ საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის მედიატორის მსურველი პირის შეფასების წესი, <<https://mediators.ge/uploads/files/612762b074021.pdf>> [21.09.2021].
9. ბახნაბიშვილი გ., წიკლაუხი ს., სამედიაციო მორიგების აღსრულების საკითხი საქართველოში, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა - წელიწდეული 2017“, სპეციალური გამოცემა, თსუ-ის გამომცემლობა, 2018, 13, 15-16.
10. ბეჩაძე ს., კონფიდენციალურობის დაცვის სპეციფიკა მედიაციის პროცესში, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა -

---

⁶⁶ კობეხიძე ს., მედიატორის აკრედიტაციის სტანდარტები საქართველოში, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა - წელიწდეული 2017“, სპეციალური გამოცემა, თსუ-ის გამომცემლობა, 2018, 143.

წელიწადი 2017“, სპეციალური გამოცემა, თსუ-ის გამომცემლობა, 2018, 58.

11. კობეხიძე ს., მედიატორის აკრედიტაციის სტანდარტები საქართველოში, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა - წელიწადი 2017“, სპეციალური გამოცემა, თსუ-ის გამომცემლობა, 2018, 143.
12. დიდუაშვილი თ., ხუსტადი ვ., საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის კომენტარი, მეორე გამოცემა, თბ., 2007, 374.
13. მაჩგვედაშვილი თ., მედიაცია, როგორც პროფესია: ეთიკის მოდელები, პრინციპები და გამოწვევები, ჟურნ. „დავის ალტერნატიული გადაწყვეტა - წელიწადი 2017“, სპეციალური გამოცემა, თსუ-ის გამომცემლობა, 2018, 159-160.
14. ცეხცვაძე გ. (ხედ.), ახვავაძე მ., ვასაძე ე., თვაუჩი ხ., ივანიძე გ., მახაუჩი პ., ჟიჟიაშვილი თ., გაკაშვილი ს., ხუჭუა თ., ჯიბღაძე ბ., მედიაციის სამართლებრივი რეგულირების პერსპექტივები საქართველოში, ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის დავის ალტერნატიული გადაწყვეტის ნაციონალური ცენტრი, თბ., 2013, 23.
15. ცეხცვაძე გ., მედიაცია - დავის გადაწყვეტის ალტერნატიული ფორმა (ზოგადი მიმოხილვა), თბ., 2010, 21.
16. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ვებგვერდი, მედიატორთა ერთიან რეესტრში კანდიდატთა რეგისტრაცია, <<http://hcoj.gov.ge/ge/mediatorta-ertian-reestrshi-kandidatta-registratsia/3558>> [28.01.2021].
17. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭოს ვებგვერდი, მედიატორის კანდიდატთა შესარჩევი კონკურსი, <http://hcoj.gov.ge/ge/mediatoris-kandidatta-shesarchevi-konkursi/1926?fbclid=IwAR0UD-zg2TMi6NqtKW5k8x-8RYWz9wwrQyhLPGQroOpkeVZlMrFBmp5U_Ls> [02.02.2021].
18. საქართველოს მედიატორთა ასოციაციის ვებგვერდი, <<https://mediators.ge/ka/article/ssip-saqartvelos-mediators-associacii-wevrta-ertian-reestri-fartovdeba/285>> [21.09.2021].
19. Directive 2008/52/EC of the European Parliament and of the Council of 21 May 2008 on Certain Aspects of Mediation in Civil and Commercial Matters.

20. *Alexander N. M.*, *Global Trends in Mediation*, Kluwer Law International, Netherlands, 2006, 152.
21. *Barrett J. T.*, *A History of Alternative Dispute Resolution: the Story of a Political Cultural and Social Movement*, John Wiley & Sons, Inc., San Francisco, 2004, 1.
22. *De Palo G., Trevor M.T.*, *EU Mediation Law and Practice*, Oxford University Press, 2012, 137-138, 142, 192, 195, 320-322, 387-388.
23. *Fotiadis L.*, *Enforceability of mediation agreements in European Union*, LLM in Transnational and European Commercial Law And Alternative Dispute Resolution, Thesalloniki, 2013, 26-27.
24. *Hopt K. J., Steffek F.*, *Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford University Press, United Kingdom, 2013, 12-13, 23, 177.
25. *Lambert D., Finlayson N.*, *Mediation in United Kingdom*, Penningtons Manches Cooper LLP, <<https://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=02ee5416-79ba-484b-bd62-eb26318d330b>> [01.02.2021].
26. *Moore C. W., Jayasundere R., Thirunavukarasu M.*, *The Mediation Process*, Trainee's Manual Community Mediation Programme.
27. *Scherpe J. M., Marten B.*, *Mediation in England and Wales: Regulation and Practice*, *Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford Scholarship Online, 2013, 8, 64.
28. *Tochtermann P.*, *Mediation in Germany: The German Mediation Act-Alternative Dispute Resolution at the Crossroads* *Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford Scholarship Online, 2013, 25-26, 43-44.
29. *Villamarin Lopez M. L.*, *Mediation in Spain: Dealing with Its First National Regulation*, *Mediation: Principles and Regulation in Comparative Perspective*, Oxford Scholarship Online, 2013, 12, 24.
30. *Walsh D.*, *Independent Commissions and Contentious Issues in Post-Good Friday Agreement Northern Ireland*, Springer International Publishing AG, Switzerland, 2017, 4-5.
31. *William E., O'Brian Jr.*, *Lessons for the European Union from Mediation in the United States*, *The New EU Directive on Mediation First Insights*, Maklu & Association for International Arbitration, Antwerpen-Apeldoorn, 2008, 55-56.

32. Civil Mediation Council Individual Registration Scheme, <<https://civilmediation.org/wp-content/uploads/2019/07/2019-Individual-Registration-Guidance-Notes.pdf>> [01.02.2021].
33. Mediation in Member States, an Official European Union Website, <https://e-justice.europa.eu/content_mediation_in_member_states-64-si-en.do?member=1> [01.02.2021].
34. Official Webpage of The Ministry of Justice of United Kingdom, European Procedures Part 78.24, <<https://www.justice.gov.uk/courts/procedure-rules/civil/rules/part78#IDAVK1HC>> [01.02.2021].